ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2021/121 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 28ης Ιανουαρίου 2021

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε απάντηση της κρατικής επιστολής του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας όσον αφορά την τροποποίηση 28 του παραρτήματος 9 κεφάλαιο 9 τμήμα Δ της σύμβασης για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 16 παράγραφος 2 και το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο α), σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η σύμβαση για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία («σύμβαση του Σικάγου»), η οποία αποσκοπεί στη ρύθμιση των διεθνών αεροπορικών μεταφορών, άρχισε να ισχύει στις 4 Απριλίου 1947. Με αυτήν ιδρύθηκε ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ).

(2) Τα κράτη μέλη της Ένωσης είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης του Σικάγου και μέλη του ΔΟΠΑ, ενώ η Ένωση έχει καθεστώς παρατηρητή σε ορισμένα όργανα του ΔΟΠΑ

(3) Δυνάμει του άρθρου 54 της σύμβασης του Σικάγου, το Συμβούλιο του ΔΟΠΑ οφείλει να εγκρίνει διεθνή πρότυπα και συνιστώμενες πρακτικές.

(4) Στις 21 Δεκεμβρίου 2017, το Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΣΑΗΕ) αποφάσισε στην απόφασή του 2396 (2017) ότι τα κράτη μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ακολουθώντας τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές του ΔΟΠΑ, οφείλουν να αναπτύξουν την ικανότητα συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων που αφορούν τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (Passenger Name Record – PNR) και να διασφαλίσουν ότι τα εν λόγω δεδομένα χρησιμοποιούνται από, και παρέχονται σε όλες τις αρμόδιες εθνικές αρχές τους, με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών με σκοπό την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διερεύνηση τρομοκρατικών αξιόποινων πράξεων και συναφών ταξιδιών.

(5) Η απόφαση 2396 (2017) ΣΑΗΕ προέτρεψε επίσης τον ΔΟΠΑ να συνεργαστεί με τα συμβαλλόμενα κράτη για τη θέσπιση ενός προτύπου για τη συλλογή, χρήση, επεξεργασία και προστασία των δεδομένων PNR.

(6) Τα πρότυπα και οι συνιστώμενες πρακτικές σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών καθορίζονται στο παράρτημα 9 κεφάλαιο 9 τμήμα Δ της σύμβασης του Σικάγου. Τα εν λόγω πρότυπα και οι συνιστώμενες πρακτικές συμπληρώνονται με πρόσθετη καθοδήγηση, ιδίως το έγγραφο 9944 του ΔΟΠΑ, που καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα δεδομένα PNR.

(7) Στις 23 Ιουνίου 2020, το Συμβούλιο του ΔΟΠΑ ενέκρινε την τροποποίηση 28 του παραρτήματος 9 κεφάλαιο 9 τμήμα Δ της σύμβασης του Σικάγου, η οποία ορίζει ένα νέο σύνολο προτύπων και συνιστώμενων πρακτικών για τα συμβαλλόμενα κράτη, με σκοπό την ανάπτυξη της ικανότητας συλλογής, χρήσης, επεξεργασίας και προστασίας των δεδομένων PNR όσον αφορά πτήσεις που εκτελούνται προς και από την επικράτειά τους («τροποποίηση 28»), με την υποστήριξη του κατάλληλου νομικού και διοικητικού πλαισίου.

(8) Σύμφωνα με το άρθρο 90 της σύμβασης του Σικάγου, εάν η πλειονότητα των συμβαλλόμενων κρατών της δεν διατυπώσει σχετική διαφωνία, η τροποποίηση 28 αρχίζει να ισχύει τρεις μήνες μετά το πέρας της προθεσμίας διατύπωσης τέτοιας διαφωνίας.

(9) Σύμφωνα με το άρθρο 38 της σύμβασης του Σικάγου, σε περίπτωση που συμβαλλόμενο κράτος κρίνει ανέφικτο να συμμορφωθεί, από κάθε άποψη, με τα σχετικά διεθνή πρότυπα ή τις σχετικές διεθνείς διαδικασίες, ή να εναρμονίσει πλήρως τους οικείους κανονισμούς ή τις οικείες πρακτικές με διεθνές πρότυπο ή διεθνή διαδικασία κατόπιν τροποποίησης αυτού ή αυτής, ή σε περίπτωση που συμβαλλόμενο κράτος κρίνει απαραίτητο να θεσπίσει κανονισμούς ή πρακτικές που διαφέρουν, από οποιαδήποτε άποψη, από τους κανονισμούς ή τις πρακτικές που έχουν θεσπιστεί από διεθνές πρότυπο, το εν λόγω συμβαλλόμενο κράτος πρέπει να κοινοποιήσει αμελλητί στον ΔΟΠΑ τις διαφορές μεταξύ της οικείας πρακτικής και αυτής που έχει θεσπιστεί από το διεθνές πρότυπο. Η κοινοποίηση των εν λόγω διαφορών έχει αντίκτυπο στα έννομα αποτελέσματα των προτύπων που εγκρίθηκαν από τον ΔΟΠΑ. Ως εκ τούτου, η θέση της Ένωσης εν προκειμένω πρέπει να καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(10) Η τροποποίηση 28 κοινοποιήθηκε στα συμβαλλόμενα κράτη μέσω της κρατικής επιστολής EC 6/3-20/71. Σύμφωνα με την εν λόγω κρατική επιστολή, τυχόν διαφορές από τη συμμόρφωση ή επιβεβαίωση της συμμόρφωσης με την τροποποίηση 28 πρέπει να κοινοποιηθούν έως την 30ή Ιανουαρίου 2021.

(11) Η Ένωση θέσπισε κοινούς κανόνες για τα δεδομένα PNR με την οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]), το πεδίο εφαρμογής της οποίας συμπίπτει σημαντικά με αυτό των προτύπων και των συνιστώμενων πρακτικών που αναθεωρήθηκαν με την τροποποίηση 28. Η οδηγία (ΕΕ) 2016/681 περιλαμβάνει, ιδίως, ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στο πλαίσιο διαβίβασης δεδομένων PNR από αερομεταφορείς σε κράτη μέλη και της επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων με σκοπό την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων.

(12) Η Ένωση έχει επίσης εγκρίνει νομοθετικές πράξεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ήτοι τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]) και την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]), οι οποίες εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων PNR από τους αερομεταφορείς και άλλους ιδιωτικούς φορείς εκμετάλλευσης και από αρχές που είναι αρμόδιες για την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων και την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένων των σκοπών της προστασίας και της πρόληψης από απειλές για τη δημόσια ασφάλεια.

(13) Επιπλέον, επί του παρόντος ισχύουν δύο διεθνείς συμφωνίες για την επεξεργασία και τη διαβίβαση δεδομένων PNR μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών, συγκεκριμένα της Αυστραλίας ([4]) και των Ηνωμένων Πολιτειών ([5]). Στις 26 Ιουλίου 2017, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τη γνωμοδότηση 1/15 σχετικά με την προβλεπόμενη συμφωνία μεταξύ του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διαβίβαση και την επεξεργασία δεδομένων PNR, η οποία υπογράφηκε στις 25 Ιουνίου 2014 ([6]) («γνωμοδότηση 1/15»).

(14) Οι πτυχές που αφορούν τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών του παραρτήματος 9 κεφάλαιο 9 τμήμα Δ της σύμβασης του Σικάγου, όπως αναθεωρήθηκαν από την τροποποίηση 28, σχετίζονται με έναν τομέα για τον οποίο η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς η τροποποίηση 28 ενδέχεται να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες σχετικά με την προστασία και την επεξεργασία των δεδομένων PNR.

([1]) Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 132).

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

([3]) Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

([4]) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αυστραλίας για την επεξεργασία και τη διαβίβαση, από τους αερομεταφορείς, δεδομένων από τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών (PNR) προς την Υπηρεσία Τελωνείων και Προστασίας των Συνόρων της Αυστραλίας (ΕΕ L 186 της 14.7.2012, σ. 4).

([5]) Συμφωνία μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρήση και τη διαβίβαση των φακέλων ονομάτων επιβατών στο υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας των Ηνωμένων Πολιτειών (ΕΕ L 215 της 11.8.2012, σ. 5).

([6]) Γνωμοδότηση 1/15 του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 26ης Ιουλίου 2017 (συμφωνία ΕΕ-Καναδά για τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών), ECLI:EU:C:2017:592.

(15) Αντίστοιχα, η θέση της Ένωσης σχετικά με το εν λόγω θέμα, για τους σκοπούς της προετοιμασίας της τροποποίησης 28, λήφθηκε σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2019/2107 του Συμβουλίου ([7]). Η εν λόγω θέση αντικατοπτρίζει τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις διαβιβάσεις δεδομένων PNR προς τρίτες χώρες, όπως θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και στις οδηγίες (ΕΕ) 2016/680 και (ΕΕ) 2016/681, καθώς και τις απαιτήσεις που απορρέουν από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως στη γνωμοδότηση 1/15.

(16) Τα πρότυπα και οι συνιστώμενες πρακτικές, όπως αναθεωρήθηκαν με την τροποποίηση 28, ευθυγραμμίζονται σε μεγάλο βαθμό με τη θέση της Ένωσης που καθορίστηκε στην απόφαση (ΕΕ) 2019/2107 και προβλέπουν φιλόδοξες εγγυήσεις σχετικά με την προστασία δεδομένων, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, την εποπτεία από ανεξάρτητη αρχή, τα ευαίσθητα δεδομένα, την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων PNR και την απαγόρευση των διακρίσεων, τους σκοπούς για τους οποίους μπορεί να γίνει επεξεργασία δεδομένων PNR και τη διατήρηση, χρήση, αποκάλυψη και περαιτέρω διαβίβαση δεδομένων PNR.

(17) Συνεπώς, δεδομένου ότι η τροποποίηση 28 θα καθιστούσε εφικτή την επίτευξη σημαντικής προόδου σε διεθνές επίπεδο σε σχέση με τα πρότυπα για την προστασία των δεδομένων PNR, τα κράτη μέλη της Ένωσης δεν κοινοποίησαν καμία διαφωνία βάσει του άρθρου 90 της σύμβασης του Σικάγου.

(18) Ωστόσο, οι απαιτήσεις που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο όσον αφορά τη διαβίβαση και την επεξεργασία δεδομένων PNR είναι αυστηρότερες από τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές όπως αναθεωρήθηκαν με την τροποποίηση 28.

(19) Το πρότυπο 9.34 στοιχείο α), όπως ορίζεται στην τροποποίηση 28, απαιτεί τα συμβαλλόμενα κράτη να μην περιορίζουν ούτε να εμποδίζουν τη διαβίβαση δεδομένων PNR σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος που συμμορφώνεται με τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές. Βάσει του προτύπου 9.34 στοιχείο β), όπως ορίζεται στην τροποποίηση 28, τα συμβαλλόμενα κράτη διατηρούν τη δυνατότητα διατήρησης ή θέσπισης υψηλότερων επιπέδων προστασίας σύμφωνα με το οικείο εθνικό νομικό και διοικητικό πλαίσιο, καθώς και τη δυνατότητα σύναψης πρόσθετων ρυθμίσεων με άλλα συμβαλλόμενα κράτη για τη θέσπιση λεπτομερέστερων διατάξεων σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων PNR. Εντούτοις, η τρέχουσα διατύπωση του προτύπου 9.34 δεν είναι, από την πλευρά της Ένωσης και των κρατών μελών της, επαρκώς σαφής από νομικής άποψης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ δεν εμποδίζονται να επιβάλλουν τις εν λόγω αυστηρότερες απαιτήσεις.

(20) Υπό τις συνθήκες αυτές, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο και τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές, τα κράτη μέλη θα πρέπει, σε απάντηση της κρατικής επιστολής EC 6/3-20/71, να κοινοποιούν επίσημα τυχόν διαφορά κατά την έννοια του άρθρου 38 της σύμβασης του Σικάγου. Η εν λόγω διαφορά θα πρέπει να περιορίζεται στο πρότυπο 9.34 του παραρτήματος 9 κεφάλαιο 9 τμήμα Δ της σύμβασης του Σικάγου, όπως αναθεωρήθηκε με την τροποποίηση 28.

(21) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης.

(22) Η θέση της Ένωσης θα πρέπει να εκφράζεται από τα κράτη μέλη.

(23) Η Ιρλανδία δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/681 και, ως εκ τούτου, συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης.

(24) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στη εφαρμογή της,

([7]) Απόφαση (ΕΕ) 2019/2107 του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2019, για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας όσον αφορά την αναθεώρηση του κεφαλαίου 9 του παραρτήματος 9 (Διευκόλυνση) της σύμβασης για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία σχετικά με τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές που διέπουν τα δεδομένα από τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (ΕΕ L 318 της 10.12.2019, σ. 117).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, σε απάντηση της από 17ης Ιουλίου 2020 κρατικής επιστολής EC 6/3-20/71 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας ([8]) εκφράζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες, 28 Ιανουαρίου 2021.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
A. P. ZACARIAS

([8]) Βλέπε έγγραφο ST 5457/21 στον ιστότοπο http://register.consilium.europa.eu